

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

• V edinstvu so moči.

• EDINOST zahaja četrtek na leto in vsako sredo in soboto o poledne. Cena za vse o prilog 7 cl., za poletno leto 3 gl. 50 kr., za četrt leta 1 gl. 75 kr. — Sama priloga 1 gl. 50 kr za celo leto. — Posamezne številke se kupujejo pri opravnosti v Trstu pol. 5 kr. v Berlino in v Ajdovščini po 15 kr. — Naravnina, rečnica in inšerata prejema Opravništvo, via Terrante, • Nova tiskarna.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvo via Terrante. • Nuova Tipografia: vsak morski frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Izstavni (razne vrste naznani) in poslanici se zaračunajo po pogodbi — prav cenod; pri kratkih oglaših z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Položaj.

Ako si v zadnjem času čital razne liste, nahajal si v marsikakem članke, ki so preudarjali in pretresovali dnevna politična prašanja; bolj ali vojna? prašal se je marsikdo, ali nobeden ni vedel dobrega odgovora in ga še dan danes ne ve. Na Balkanu mora kaj počiti! vse oči zrle so tja, neznatna Bolgarska je postala leto sem torišče evropske politike. Lahko rečemo: ako je Bolgarska mirna, miruje z njo vsa Evropa; če pa se v njej kaj zaziblje — vsa Evropa jame vpiti in časnikarji prorovati vojno.

Tedaj se vrste po časnikih umestne in neumestne razprave, jekanje, hvalisanje, črnjenje in povzdiganje. Ni časnikarja, kojega ne bi presleplila nekoliko kakša strast, ene zapeljuje in slepi jeza in gnjev, druge pa prevroč fanatizem tako, da si človek skoraj ne more narediti prave sodbe o položaju stvari.

Ako si čital v času zadnjih homatij nemške časopise, prišlo ti je gotovo v oko ono pomilovanje kneza Battenberga, ki je moral tako meni nič tebi nič pobrati kopita z svojega sedeža; videl si jih tudi malo popred resnicoljubnec nemške in nekoliko tudi laške časnikarje, kako so povzdigovali vrlega Nemca, hrabrega bortelja pri Slivnici ter mu pridaval lastnosti in kreposti, o kojih morebiti pri njem ni bilo duha ne sluha.

Tudi o priliki izvolitve kneza Valdemarja danskega knezom bolgarskim so rogovili in povtarjali njegove lepe lastnosti, njegovo hrabrosti, a vse to samo iz razloga, ker je rojen Nemec! Ko je pa Rusija dala sumiti, da niso v petrogradskih krogih s tem nemškim protektotom nič kaj zadovoljni; — tedaj gorje! ves srd

in gnjev obrnil se je na te »nazadnjanske« kroge, vse je poudarjalo rusko barbarstvo in divjaštvu. In še sedaj, ako se z dnevnimi prašanjami kaj pečaš, lahko vidiš, kako pravicoljubje in nepristranstvo vlada meje časnikarskimi nemškimi in laškimi krogi. Knez Valdemar bil je poosobljena hrabrost in veljaštvu, — knez mingreljski, katerega si je menda Rusija za svojega regenta na bolgarskem prestolu izvolila, on je divjak, divji tartar, navajen tiranstva in odiranja.

To vam je maslo za nemške in italijanske časnikarje! ako le morejo izbruhati svoj gnjev in protislovansko srd, pa so zadovoljni. Rusija je vsem strašno v očeh; ali Rusija, žela, še toliko ne; ali narod, Slovani, ki jo posedajo in pred katerimi zahodna Evropa trepeta — ti jim predsedajo ter ne dajo počitka.

Ko je Rusija poslala svoje vojne parnike pred Varno, koj so začeli trobiti, da je vojna neizogibljiva, da se bržkone še v prvej noči uname hud boj, kojega se bode morala vsa Evropa udeležiti. Bral sem celo telegram iz Rima v nek časopis, v katerem se izrečno trdi, da so se Angležka, Grmanska, Francija in Italija pomenile, da i one pošljajo svoje vojne ladije pred Varno, da zabranijo, ako se bode evropski mir imel rušiti. Pri vsem tem se je pa vse varno in mirno iztekel in sedaj se še vedno nemški politikarji od jeze pene nad ruskim namenom, proglašiti kneza mingreljskega bolgarskim knezom.

Pred leti je bilo po Rusiji raztrošenih mnogo kneževin in malih ljudovlad, koje je car Ivan IV. polagoma popolnoma samemu sebi podvrgel ter postal samodržec. Enaka bila sta tudi Aleksander II. in III. Nasprotniki Rusije trde, da hoče sedanjci car tudi na Bolgarskem uvesti tako

sodo, in zarad tega si izbira kneza, ki bi bil z njim enakih misli ter njemu popolnoma podvržen.

V berolinskej pogodbi ostala je Bolgarska indirektno moralno podvržena še Turčiji; zadnja bi tedaj moralna skrbeti za Bolgarsko, ne dopustiti, da mala državica ruši evropski mir. Državniki, ki so sklepali ono pogodbo, pa so menda imeli nekoliko več zaupanja v turške moči, nego ga imajo evropske države dandanes. Turčiji dali so naloge, katere ne bi smela izvršiti in, kakor kažejo zadnji dogodki, tudi je ni izvršila. Bolgarska ne sme biti moralno podvržena Turčiji, ampak samo Rusiji, kajti zadnja jo je rešila iz otežajočih in morečih turških krempljev. Knez, ki na Bolgarskem protirusko politiko tira, ni se mogel in se tudi nikoli na petrogradskem dvoru ne prikupi. Radi tega je tudi Rusija pri volitvi kneza tako izbirčna.

Je li pa hoče Rusija res Bolgarsko prav po ruskem sistemu preustrojiti ter si jo tako rekoč sebi priklopiti? Na zasedo Bolgarske od strani ruske vlade menda ni misliti, kajti imenovana pogodba tudi njej roke veže.

Da bi pa Ruska prva evropski mir kalila, tega ni misliti. Očitno je pa, da hoče Rusija imeti Bolgarsko sebi moralno podvrženo, kar tirja tudi njeni ponos in zasluge za malo Bolgarsko.

Na popolno zasedenje Bolgarske od strani Rusije ni tudi misliti iz razloga, ker leži med zadnjo in prvo še druga dežela ter bi po kopnem ne bila prva z Rusijo združena, ampak le po morju. Sicer pa Črno morje lahko smatramo za rusko morje in pride čas, ko tudi onemogla Turčija čez bosporško ožino skoči ter pusti zadnjo v last severnim sokolom, če-

prav z velikim godrnanjem ostale Evrope in vzlasti Angleške. Pa tudi trgovinski interesi silijo Rusijo, da Bolgarsko moralno tesno nase priveže, ne da bi pri tem navidezno v elastične paragrafe berolinske pogodbe dirnola.

Gotovo je pa, da se Ruska ne umakne od svoje stare politike — skoz Bolgarsko v Carigrad!

Sklepamo ta članek s prepričanjem, da se to zamotano balkansko prašanje reši le tedaj, ko bodoči Avstrija in Rusija Balkan delili ter delitev končati, ena v Solunu, druga pa v Carigradu.

Ljubomir.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Poročilo odsaka zunanjih zadovoljstev ogerske delegacije izraža gorko sočutje za bolgarski narod, ki se bojuje za svobodo in samostojnost, ter občaluje, da se prizadeva tista velevlast, ki je tudi podpisala berolinsko pogodbo, kratki Bolgariji pravico samostojnega vladanja. Odsek meni, da evropski, ali avstrijsko-egerski interesi niso razčlenjeni, dokler se bolgarskej samostojnosti le preti, da v tem primerjajil zadoščuje avstrijsko-egersko sočutje in moralna in diplomatična podpora; ako pa bi se prelomile pogodbe, potem mora naša država odločno na noge stopiti. Glede združitve Bolgarije in vzhodnje Rumelije izjavlja odsek, da je popolnoma umirjen, priporoča pa ministerstvu, naj presodi, ali ne bi kazalo, da Avstrijsko-egerska storiti prvo stopinjo za izvršitev združenja. Odsek je s zadovoljstvom čut zagotovilo, da hočejo skoraj vse vlasti varovati pogodbo in da tudi Rusija ne misli zapustiti pogodbenega stališča. Odsek občaluje, da dogodbe v Bolgariji niso v soglasju z berolinsko pogodbo, v katerem soglasji leže pogoji dobroih naših razmer z Rusijo. V tem smislu je odsek za dobre razmere do

PODLISTEK.

Valovi.

Spisal: Levin.

VIII.

Mladi menih je bil, kakor je blagi čitatelj najbrže uganol, naš Stanko. Uže leto je minelo, odkar se je odpovedal svetu in prišel v to samoto; sedaj se uči bogoslovja: v jednem letu postane morda samostanski duhoven.

Solec se bliža zatoku, ko Stanko od čitanja nekoliko preneha, se štepi na klopice; knjige položi na eno stran in roke sklene križem, na prsi ter se zamisli v svojo se danost in prošlost. Izsušeni obraz je pričal njegovo notranjo burnost; na življenja poti niso mu rastle rožice: iskal je miru v tem samostanu, ali vendar mu je vest bila vedno nemirna in srce mu je razjedel kes — stopala mu je vedno pred oči milost, blaga čut, kojo je moral zamoriti, koja zavest in spomin nista mu dala počitka. — Njegovo življenje je bilo res podobno valovom; od mal-ja pistička postal je vaški šolarček, zatem gimnazijalc, vojak in zdaj menih. Njova notranjost je bila še bolj burna!

Tako zamislenega najde samostanski stražar.

— Nekj. osoba vas išče in pravi, da morate koj z njo, — tako ga nagovori.

Kakor iz spanja predramljen gre za stražarjem in ko pride k omenjene osebi, sponza v njej lastnega očeta.

— Gospa Amalija te prosi, da se odpriš ter koj greš z menoi, ker te potrebuje; čaka te dol pri cesti s križjo.

Prašal je predstojnika za dovoljenje in potem molče odšel z očetom.

Zorka je po zadnjem soudenju z Stankom vedno bolj pešala, dokler je oblegla in bila v postelj už, tretji mesec. Prijela se je je sušča in jeseni susični ljutje po strem pregovoru padajo, kakor ljutje z drevo. Tuti Zorki se je zdravje shujšalo; noči j. bila prav slab. Miterki je bila vedno pri njej ter je skrbno stregla, izrekla je, da težko učaka več dneva ter jo prošla, naj bi šla iskat Stanka, katerega bi še rada videla predno umre.

V Zorkini spalnici je bilo temno; mala lučica je bledo brila, slabo razsvetljajoč turboni prostor; pri Zorkinem zglavju je sedela markizova sestra ter močila z vodo osušete ušnice težko sopeče bolnice. Iz vseh kotov kazala se je živost. — Markizka ni bila videti; odšel je, da ne bi vitel umirajoče svoje žrtve.

— Je došla mati? — pravi Zorka z bolestnim glasom.

— Ni je še, a kaj bo tu — tolazi jo markizova sestra.

— In Stanko? —

— Prosim te, miruj: utegnolo bi ti škoditi. —

V tem trenutku pristopi inoma mladi menih. Molek ob strani in v rokah knjige; z obrazu mu je sijala dobrovljnost in mir in vsa njegova vnanjost je pričala blago srce.

Prišel semu v sobo je stopila solza v oči: — Hvaljen bodi Jezus Kristus! — pozdravi z otožnim glasom,

— Vekomaj — odvrne bolnica poluglasno. —

Sestra markizova je mislila, da je mladi menih už duhoven in odšla je iz sobe, ne da bi jo klo opomnil. Menih in Zorka ostaneta sama.

— Otpusti! — prosila je bolnica z milim glasom — moj čas se bliža svojemu koncu, vrneš se k stvarniku. Ah, ljubi Stanko, predno se od tebe ločim, odpusi mi!

— Iz srca ti oipuščam, kakor sem ti koj začetkom; tam gori v nebesih moli za te, kakor bom moli tudi jaz vedno zate, dokler ne dojtem tudi jaz k tebi. Bodti mirna, Zorka, izroči se v voljo božjo, spravi se, ako se še niste, z Bogom! — tolazi on, poklekne k njene postelji in odprši knjigo iz nje goreče moli priporočajoč je dušo in Bogu proseg za odpuščenje svojih v ojenih grebov.

Še nekoliko sta se pogovarjala; tolazi se z upanjem, da se bosta videla v raju; slednjič je da Stanko roko v zadnje slovo.

— Z Bogom! — zakliče jej še jedenkrat in solze so se mu ulile po lichen.

K malu potem je jej prinesel kapelan iz glavne cerkve sveto popotnico.

Drugo jutro je bilo slišati turbono klenkanje mrtvačke zvonu in dan potem pomikali se je dolg mrtvački sprevod po ulicah mesteca B. proti glavnej cerkvi. Spredaj so stopali tudi kapucini iz malo oddaljnega samostana, a novincu Stanku ni bilo med njimi!

Na pokopališču pol ure oddaljenem od mesteca B. gori na gomilah obilo luč; grobni spomeniki so okrašeni z venci. Obilo ljudstva se danes skuplja na grobovih, da počesti svoje rajočke.

Zalostni kipi v nebo temna mirta na grobu Zorka. Pred veličastnim grobom spominkom kleči ostarela, črno oblečena ženska; roke ima sklenene na kolenih in žalostno zre v tla; po bledih subih lichenih tečejo potoki solza in ustnice se je pregrubojo v gorečej militvi — to je Zorkina mati Amalija.

V kotu v samoti je pa prostor, kjer pokopujejo umrle menihe; grobovi so s travo vsi zarasti, le tu pa tam je videti kak leseni križ brez napisa. — Uboščvo so ljubili v življenju, ubožno tudi pokopani!

Pred ograjo, ki loči te grobove od ostalih, kleči čedno opravljena ženica; molek premika meje prstami in poreče moli. — V miru podivaj, moj sin — vzdihne slednjič — In prosi v nebesih za svojo mater! — Bila je Stankova mati, ki je prišla na grob pred mescem od žalosti umrlega meniha, svojega sinu!

Rusije, ker imajo po ministrovem izreku ves drugačen značaj, nego one do Nemčije. Poročilo dalje naglaša željo, da se mir ohrani, zahteva pa strogo varstvo interesov in česti države, za vojno govorite v skrajnej potrebi, ker sicer bi bila vojna hudo delstvo zoper civilizacijo.

V seji avstrijske delegacije 26. novembra se je razpravljal proračun za zunanje zadeve in soglasno sklenil prestop v podrobno razpravo. Delegat Reicher je priporočal, naj minister zunanjih zadev porabi ugodni trenotek, da stori potrebne korake za pragmatično določitev zvez z Nemčijo. Exner je priporočal, naj se pršanje glede vredbe Železnih vrat kmalo reši. Potem se je proračun za zunanje zadeve soglasno in brez promembe sprejel. Potem se je razpravljal kredit za Bosno in Hrcegovino. Moscou je priporočal ustavovite strokovnjakških šol; Klaic je naglašal, da ste zasedeni deželi preveč obdačeni, kar zavira njih razvoj in priporočal zgradbo dalmatinskih železnic; naglašal je tudi, da mnogo uradnikov v Bosni in Hrcegovini ni zmožno deželnega jezika. Delegat Dubsky je Klaiceve izjave pobijal. Kallay je odgovoril in rekel, da se mora v Bosni omika povzdignoti, predno se ustanove višje šole; zgradba dalmatinskih železnic ima za Bosno le postranski interes; od vsacega uradnika, ki se na novo imenuje, zahteva se znanje deželnega, ali vsaj enega slovanskega jezika. Upravni jezik je res nemški, ali s prebivalci se ustno in pismeno obraže v deželnem jeziku; minister tudi ugovarja, da ste deželi preveč obdačeni. Potem se je kredit za te deželi sprejel brez promembe.

Avstrijska delegacija je 29. novembra brez promembe sprejela izvenredne potrebštine za vojsko. Prošnja labinskoga občinskega sveta, naj vojna mornarica več premoga jemlje iz karpaških premogrišč, izročila se je vladni, da po moči nanjo ozir jemlje.

V ogerskej delegaciji je Faik 27. novembra interpelliral ministra zunanjih zadev, ali je res, da je uže pred 21. avgustom vedel, da Rusija namerjava Battenberga z bolgarskega prestola odpraviti, in da se je o tej zadevi pogovorilo v Kissingenu. Odtekni svetovalec Szögyeny je odgovoril, kazoč na Tiszinino izjavo, da grofu Kašnoku nič ni bilo znano o izgonjbi bolgarskega kneza in da se o tem nič ni dogovorilo. Kar se o tem govoriti, vse to je neresnično. — V delegacijah ni konca in kraja pršanja o bolgarskih zadevah, stvar je uže neslana in mi menimo, da bi gospoda delegati bila boljše storila, da se je manj pečala s tem pršanjem, ker politike ona tako ali tako nič ne predragači, za davkopladevalce pa bi boljše bilo, ako se delegacije prej razidejo.

V seji ogerske delegacije 29. novembra je vprašal grof Zichy ministra zunanjih zadev, kako bo minister postopal glede tega, da je ruska diplomacija mingreljskega kneza turške vladi za generalnega governerja v vzhodnjej Rumeliji priporočila. Odtekni svetovalec Szögyeny je odgovoril, da ministru zunanjih zadev o tej stvari nič ni znano; sicer se pa ve, da se generalni governer za vzhodnjo Rumelijo mora izvoliti le po določbah berolinske pogodbe, in da ga morajo potrditi vse vlade, ki so podpisale berolinsko pogodbo. Potem se je proračun ministerstva zunanjih zadev brez promembe sprejel.

Vnanje dežele.

Bolgarsko pršanje. Iz Sredca 26. novembra: Nemški general konzul je bolgarskej vlasti naznani, da je dobil ukaz, naj prevzame zastopstvo ruskih podanikov v Bolgariji. Mi smo tedaj vendar le prav imeli, ker nismo, kakor so to storili vsi drugi časniki, poročili, da je Rusija svoje podanike v Bolgariji izročila francoskemu varstvu; ta vest je bila nam sumljiva, če tudi se je povsod trdila, in zato smo jo zamolčali. — Iz Carigrada 26. novembra: General Kaulbars je dalj časa govoril z sultonom, potem pa odpotoval v Odeso; sultan mu je podebil veliki kordon meji Ževega reda, kar je zbulilo strašen srd rusovrcev. — Iz Sredca 25. novembra: Kandidatura mingreljskega kneza ne ugaja Bolgarom; oni bi rajše videli, ako bi se oldenburški vojvoda za kandidata proglašil in sobranje bi njega

gotovo izvolil. — Iz Peterburga pa so došle vesti, da tudi Rusija ne misli več priporočiti vladam mingreljskega kneza, vendar pa še ni znano, koga priporoči za kandidata.

Agence Havas pa poroča, da so vlasti dobrohotno sprejele predlog, glede predragače vzhodnje-rumeljske ustawe, izrekli pa menitev, da bi dobro bilo, po prej rešiti pršanje glede stalne bolgarske vlasti.

Rusija naglo in z vso skrbjo utrujuje batumsko luko ter hoče tam napraviti trdnjavo prve vrste. Velikanske utrdbe ne majajo biti slabše od sebastopoljskih. Posadka v Batumu se je pomnožila na 3000 mož. Tudi Suhum Kale se utrujuje.

Rumunski državni zbor se je 27. novembra odpril. Prestolni govor naglaša izvrstne razmere z vsemi državami. Politički dogodki na mejah so sicer vzbudili v začetku nekoliko skrb, ali nas ne zadevajo. Več trgovinskih pogodb je letos ugasnolo, kralj upa, da bodo začete razprave o tej zadevi uspešne. Prestolni govor potem navaja v zadnjem letu izvršena dela in zboljšave ter naznanja zakonske osnove, ki se predloži državnemu zboru.

V italijanski poslanski zbornici je v nedeljo odgovoril grof Robilant na pršanje glede zunanje politike in rekel, da so razmere do vseh vlad dobre, do nemške države in Avstrijsko-ugarske pa zelo srčne in nosijo pečat mejušobnega zaupanja. Kraljeva vlasta se je pridružila načelu obeh cesarstev ter se bode prizadevala to prijateljstvo še bolj utrditi. Tudi z Angleško je Italija uže po starih vezeh velika prijateljica, in če bodo dogodbe zahtevale, te vezi še tesneje nategne. O bolgarskem pršanju je minister rekel, da je bolgarski knez Aleksander užival splošno sečutje in da tega sočutja tudi italijanska vlast ni zatajila, vendar je bila najprva skrb za ohranitev miru pri pršanju, ki ne zadeva v prve vrsti Italije. Nobeden ne bo mogel v prihodnje tajiti, da ne bo Italija po moči podpirala vsake vlade, ki se trudi za ohranitev miru in spoštovanje pogodb. — To so res miroljubne besede, a so le besede, če potegne drug veter, pa se petelin obrne na drugo stran. Italija je zdaj primorana, naslanjati s. na Nemčijo in Avstrijo, ker je Francoska v Afriki vsako pridobitev ovira. To Italijo strašno peče, če tudi ima Francozom vedeti hvalo, da se je zedinila. A kaj hočemo, politika nema nobene vere, ne pozna nobene hvalnosti, prijateljstvo in sovraštvo, mir in vojna kuha v enem loncu, pravica je ni znana; pogodbe sicer sklepa, a drži jih le do tiste dobe, dokler so jej ugodne, saj raztrganje »večnih in svetih pogodb« se lahko najde preteza; politiko vodi le ugoden trenotek, moč in samopaka; njeni načelo je: moč ima oblast nad pravico.

V Italiji je boj mej poštenostjo in razuzdanostjo, mej vero in nevero, mej papežem in kraljem vedno srditejši. Vsak dan beremo vesti, ki to potrjujejo. Sicer se kralj in papež v te ljute boje ne mešata in oba gotovo obžalujata, da se gode, a ti boji so znamenje časa, ki italijanskemu kraljestvu ne obečajo nič dobrega. Razuzdanost je vedno podpirala države, prava moralja pa jih snavala. Izmej neštevilnih grdob, ki se godé v Italiji, tu le en dogodek: Zadnjo sredo so v Raveni nunske samostane z silo odprli in nune iz njega spodili. Bilo je priča več tisoč ljudi, ki so kričali: Smrt papežu! Smrt popom! »Gordilo se je še hujše, a o tem se ne more govoriti. — V Vicenci je tudi rabuka, ljudstvo je začelo cele kope cerkvenih in verskih knjig na javnih trgih. Drugo jutro pa so našli na vseh vogilih nabite plakate: Evviva papa re!

V Rimu biva zdaj škotski vrhovni vladika, da vredi nekatere zadeve škotskih škofij. Papež se je dolgo z njim razgovarjal o zadevi, kako bi se diplomatična zveza med papežem in Angleško zopet sklenila. Govori se, da se poseben poslanec v ta namen pošlje na Angleško.

Francoska si prizadeva, da v last dobi mesto Gadameš na Tripolitanskem, ker to mesto je ključ trgovine z Sudanom. Večkrat so uže Francosi Gadamešanom mnogo obečali, da jih dobe na svojo stran, a doslej so bili vsi obeti brez uspeha. Kar pa Francozi ne morejo dosegči s pri-

jateljstvom, utegno doseči z silo. Prilika se uže najde, vsled katere neki dan zadejejo Gadameš in tako trgovino z Sudanci v svoje roke dobē. Pa bo zopet Italija krčala!

V francoskem državnem zboru je 27. novembra Freycinet na neko pršanje odgovoril, da vlasta neče vojne, ker bi vojna zadržala notranje vredbe, sicer pa Francoska mora v vseh zunanjih pršanjih sodelovati. Bolgarsko pršanje Francoske neposredno ne zanimiva, pač pa egyptovsko, kjer ima jako važne interese. Nevarnosti se ni bat. Angleži so šli v Egipt, da tam napravijo red in da pripozno, da Egipt mora biti sam svoj gospod. Mi nismo stavili nobenega zahtevanja, ampak opozorili smo Angleško na potrebo, da je treba priti do rešitve. Gleda pršanja o sueškem kanalu se vrše razprave o evropskem porazumu. K malu se pobogamo z Angleško, in če ne, predloži se to pršanje vsem velevlastim. — Poslanec Michelin je zahteval, naj se poslanstvo pri papežu odpravi, Freycinet pa ga je zavrnol, dokazal njegovo korist in potrebo ter rekel: Vse vlade so v dotiki z vatikanom, in Franceska, ki je katališka država, ki je z vatikanom sklenila konkordat, ki ima v vzhodnjih deželah misijone, ne more biti brez zastopnika v vatikanu. Michelinov predlog se je potem zavrgel.

Angleška vlasta se silno pripravlja za vojno, za nove puške je določila 1 milijon lir šterlinov (12 milijonov gold.); za nove vojne ladije 3 milijone in utrdbe 2 milijona lir šterl., skupaj tedaj 6 mil. lir. šterl. ali 72 milijonov gld.

Iz Kahir se poroča, da egyptovska vlast z nezaupanjem gleda vojevanje Abisincev proti Kasali, sploh se misli, da si hočejo Abisinci Kasalo in nje ozemlje popolnoma podvrediti, da potem dobe v roke zvez obeh velikih karavanskih cest Kartum-Suakim in Kartum-Masava, da tako postanejo edini gospodarji trgovine Sudana in morskega obrežja.

Iz Avganistana se poroča, da je emir poslal proti upornikom veliko vojno moč, da jih ukroti.

DOPISI.

Od sv. Ivana 26. novembra. (Izv. dop.) Včeraj smo tukaj slavnostno praznovali dematno poroko starega cerkvenika I.M. Milkovič-a kakor je bilo v »Edinstvu« uže naznajeno.

Ko so se stari novici v cerkev pripeljali z belimi konji, začeli so možnarji pokati, da je bilo v deveto deželo slišati.

Pred velikim altarjem je bilo vse z damastom popreženo, oba slavljenca sta imela lepe sveže šopke. Obema se je veselje raz obraza žarilo.

Cerkveni starišine z velikimi šopki v rokah so novice pred altar spremlili. Najpred je bilo obhajilo ženinov, potem je z veselimi glasom novice prosili blagoslov svoje dematne poroke. Ganljiv je bil govor gosp. župnika, ki je živo risal starškov preteklost.

Ko so se cerkveni obredi dematne poroke končali, bila je sv. maša in peli so lepo vse naši pevci; potem je bil »Te-deum«.

Po odhodu ženinov iz cerkve so spet streljali in vse je bilo radovedno, novice gledati in jim čestitati. Kakor imamo okoličani navado, peljali smo ženina v mesto po sladčiči (konfeti).

Ob eni uri je bil slavnostni banket, ki so ga prijatelji na čast ženinom pravili, med tem so se vršile napitnice ženinom, g. župniku in vsem prijateljem, ki so k tej slavnosti pripomogli. Posebno nas je iznenadila jubilantova napitnica in zahvala vsem prijateljem s kozarcem v roki in solzami v očeh je končal svoj govor tako le:

»Prijatelji moji! Vas lepo zahvalim in mili Bog na Vam vse povrne, ter Vam iz srca želim da bi vši dožakali mojo starost.«

Tudi se je zahvalil za došla mu čestitanje od č. g. Križmana profesorja v Pazinu in drugin.

Tudi je tukaj navada, da se na ženitnih veselicah nekoliko pošteno šalimo. Med sladčicami so prinesli na mizo curenke klobase in domače konfete (iz turške pečene).

Med šaljivimi govorji povedalo se je, da vojni minister je težavno dovolil ženinu, da se vnovič poroči, ker po novi postavi črne vojske ga še veže dolžnost domovino pred »Lahi« braniti.

Tudi se je čitalo šaljivo ženitno pismo, kaj nevesta v hišo prinese in kaj se nji proti zapisi, kar je povzročilo veliko smeha.

Konečno smo še zapeli staro pesem od nebeske ženitve (ohjeti), in novica sta s krepkim glasom dobro z nami peljata.

Tako so hvala Bogu dokončali prvo in slavnostno dematno poroko v naši farni T.

Od svetega Ivana dne 27. novembra. (Izv. dop.) Čtajoč dopis iz Škodnje, očalostelo mi je srce, ker sem čul, kako je slovenska Vila utihnola in skoraj narodno petje zamrlo. Prav to se tudi pris, pri sv. Ivanu godi, in tudi v vsej naši okolici, da narodnega pevskega glasa skoraj več slišati ni. Kakor slovenska Vila, tako je vsa naša okolica potihnula, malo katerikrat se še čuje kvartet »Pod oknom«. Pevsko društvo »Zora«, eno najmetnejših pevskih društv v okolici, koliko je ono storilo!

Kdo se ne spominja, kako je v vrtu Rosetti »Zora« prvikrat nastopila na oder z mešanim zborom, obstoječim iz 46 moških in 36 okoličanskih dekle v prikrasnej narodnej obleki, in kako nas je navdušil slavnostni govor, kojega je govoril podpredsednik g. Josip Negode. Kdo se ne spominja, kako se je ob času volitve v državnem zbor bojevalo za društvo zoper Cikorijo in nje soude — kdo se ne spominja, kako čestitano je bilo to društvo na taboru v Lindaru v I-tri poleg Pazina. Kdo se ne spominja lanskega predpusta starodavnega plesa Monfrina, ko je plesalo 12 parov le lepih fantov in dekle v okoličanski obleki — in da je to društvo, obstoječe iz samih okoličanskih delavcev, toliko poguma imelo v gledališču •Fenice• napraviti krasno veselico, ki je napravila čast vsem okoličanom in vsemu narodu. Kdo se ne spominja, kako je »Zora« figurirala na plesu »Slov. del. pod. društva v pričo tržaške gospode. — A zdaj vse je minolo, ovčice so zgubile pastirja in razkropile so s-; brez voditelja težavno jih je zopet skupaj spraviti — prav tako se danes godi s »Zoro«, ali pri vsem tem »Zora« nam še svojo zarjo izpod mege pošilja in društvo še ni propalo, še ena iskrica pod pepelom tli iz te, upamo, bode zopet živi plamen mrzla naša srca ogrevati, če prav bode to težave delajo. Vendar se težave premagajo, da bi le to lepo društvo pravo vodstvo imelo, kakor pred nekim časom.

Kakor se čuje, radi bi se zopet skušaj spraviti, ako bi učitelja imeli; zgubilo je društvo vrlega narodnega učitelja, zato je zgubilo veselje, ker ni človeka, ki bi ga vodil. Bog nam jemlje take ljudi, koje se mnogo brigajo za svoj narod. To je krivo, da narod težko napreduje, ker prave učitelje nam Bog jemlje, ene na en način, druge na drug.

»Zora«, ne obupajte, pride zopet čas, da bode društvo napredovalo, bližajo se predpustni dnevi, zopet naše ljudstvo razveselimo, kakor prejšna leta, in zopet čast sv. Ivanu, okoliči naši in vsemu narodu napravimo.

Rodoljubni okoličan.

IZ SPODNJE ŠIŠIRKE, dne 15. novembra. (Izv. dop.) Če potuješ po spodnjej Šiširki in se malo krog sebe ozreš, videl vel ko premembo v kratkih letih, zlasti po gozdih. Zastonj šeč močnih debel tamnih gozdov, ki so se nahajali tukaj, zlasti hojevi in hrastovi. Če si se peljal od Sv. Križa na Lutomer, videl si lepe krasne hrastove gozde, goste kakor je žito v dobrimi letih, a kde so sedaj? nemila sekira poje od leta do leta ter jih uničuje.

Premožnejši kmetovalci celo gozd prodajajo, če jih še imajo; češ zemlja vendar le še ostane.

Spet drugi drevo za drevom prodajo, dokler kaj imajo. Eni poženejo skupila po grlu, drugi pa jih porabijo za svjeje potrebe, »to pre nič ne fall.«

Kam prideš po letih, če tako zmirom pojde dalje? kje se bodo dobivala drva za kurjavjo, stavbe?

Koliko se je samo v naši fari (župi) lansko leto izpečalo za kolje vinogradno, nad 300.000, samo v enem gozdu se ga je naredilo okoli 200.000! to večjidel v luto-merske gorice se izpečalo.

Ni toraj čudo, da nas leto za letom gosteje obiskujejo nesreča: toča, burja in druge nesreča. Gozdi so redki, prazni, skoraj golice, ki se ne morejo braniti elementarnim nezgodam. Sploh bi se moral vendar le v tej reči kaj storiti, vzlati po naših poslančih na Dunaju.

Sadje se je letos dobro tržilo, kjer ga je bilo kaj, mar

več ne menijo. Potem pa si še pritožb, da ni zemlja za sadno drevje.

Namesto da bi si divjakov doma predili iz pešč, raje gredo in po hosti starih skrivljenih divjakov isčejo in na dom nosijo. Ali bo iz takega prestarega cepljega divjaka kdaj dobro dravo?

Vreme imamo še sreinje po vsem spodnjem Štajerju, ljudje so pospravili zadne poljske pridelke. Sploh pa je še vreme precej ugodno.

Turjedolski.

Domače in razne vesti.

Za svečanost 7. decembra v gledališči "Armonia" na korist družbi sv. Cirila in Metoda se naše občinstvo zelo zanima, posebno se pa unema začelo tržaška inteligencija slovanska, kar je uže s tem dokazala, da je pokupila vedno lož pri teh in v prvem redu. Kakor se v občini govoriti, pričakuje se premnogo občinstva in čujejo se glasovi, da ta večer ne smemo nikogar pogrešati v gledališču, komur le količki še bije srce za narodovo bodočnost. Tu ni izgovora; vsacega narodnjaka veže sveta dolžna, da ne ostane doma, v gostilnic ali kavarni onegi večera, kadar prosvetljeni narod praznuje. — Nekoliko lož je še dobiti v kavarni »Commerce« in v del. podp. družtvu.

Volitve na Notranjskem. Pri volitvi v Postojni 29. t. m. prodri je g. Hinko Kavčič se 60 glasovi, ter bil torej izvoljen deželnim poslanec. Protikandidat g. Fran Križaj dobil je 32 glasov a g. Leopold Dekleva celo samo jeden glas. Čestitamo tedaj vrlim Notranjcem k tomu uspehu, ter se nadamo, da bude tudi pri volitvi državnega poslanca prodri onaj kandidat, katerega priporoča klub narodnih poslancev, kandidat, ki bode znali interese svojih biračev vsikdar zvesto čuvati — pa da nasprotnici vse svoje sile proti njemu napenjajo, tudi oni, kateri ne glasujejo po vestnosti nego po nagonu — hvaležnosti!

Cudno je pa, da neki slovenski ljubljanski list v enej sapi na prvem mestu priporoča volilcem postojanskega okraja po klubu nar. poslancev gosp. Ferjančiča, a na drugem mestu donaša dopis, koji neusmiljeno po njemu udriha!

Nadejamo se pa, da bodo vendori pri vsem tem Notranjci dokazali svojo politično zrelost, kakor smo uže imeli prilike o njem, govoriti.

Občinske volitve v Pomjanu. Novi zastop za pomjansko občino bi se bil imel izvoliti uže meseca avgusta t. l. Zavolj kolere v koperskem okraju, ne v občini pomjanskej kde je ni bilo, odložilo se je bilo to volitve. Sedajce celoščena volitve. Ima se vršiti dne 6. in 7. decembra v Pomjanu, v občinski dvorani, in sicer ima voliti: tretje volilno telo, to je oni, koji najmanj davka plačujejo dne 6. decembra od 9. ure zjutraj do 12., in od 2. do 5.; drugo volilno telo, to je oni, koji nekaj več davka plačujejo, dne 7. decembra od 9. do 12. ure; prvo volilno telo, to je oni, koji največ plačujejo, istega dne; 7. decembra od 2. do 5. popoldan.

Tako veli deloma postava deloma oglas županstva, in tako ima tudi biti. Vse drugo kar bi ktorikoli v tem oziru rekel, ni resnično, je samo za zapeljati ljudstvo. Nadejati se je, da volilci v obilnem številu k volitvi pridejo, ter da bodo izvolili za občinske zastopnike moža, kojim nebodo nikdo zamogel reči, da so »kapuze glave«, koji nebodo trpeli da se svojimi žulji uzdržujejo človeka, koji njim takove naslove daje, koji bodo splet zavzet za čast svojo in za korist občine.

Štiri se, da bode boji proti sedanjemu županu, in menda tudi bode, ali ne toliko zavolj župana koliko zavolj tajnika, koji je že nujno v ozkej zvezzi, a koji ljudstvu nikakor ne ugaja.

Naj vsi volilci za pravega časa zvedo v kateri volilni razred spadajo, naj odločeni dan k volitvi pridejo, in odajo složno svoje glasore, vsak za 10 zastopnikov in za 5 nadomestovalec.

Ako ni slučajno kdor zakasil, ako bi ne bil navzoč v dvorani, ko njegovo ime kliče, naj se oglaši pri volilnem odboru, da zamore glasovati po tem, ko so prebrana merna vseh volilcev istega razreda. Boljše je pa, da vsi v pravem času pridejo, da zamorejo glasovati ko so poklicani.

Na noge občinariji pomjanski! Osveštajte si lice! Pokažite nekemu da nimate kapuze glave ni vi, ni oni, kateri boste za svoje zastopnike izvolili.

Izjavi tržaško-italijanske kulture. Oglas veselice družbe sv. Cirila in Metoda, ki so v nedeljo bili po ogleh pribiti, so uže na raznih krajih portretani. Tako n. pr. pri »Voli di Chiozzat« na prodajalnici »Piccoli-jevi« in dr. Italijanski oglasi pak, zlasti oni od »Teatro comunale« uže preko 14 dei stope ter se jih nikto ne dotikne. Gospodo »kulturno« je po navadi barva, v kojki so društveni oglasi tiskani v oči bodla, kajti — narodna jel! No, mi smo enakih »kulturnih« pojavorov v Trstu uže navajeni, ter prepičani, da te prostote vendor ne bodo

omejile uspeha veselice 7. decembra. Karakteristično je pa, da se nasprotina stranka tako priprostih srečev služi v svojem boju proti vsemu, kar je slovansko.

Hestni zbor je jednoglasno odbil v svojej s ji 29. t. m. ponudbo vodovodnega nabrežinskega društva, kakor je bilo uže naprej skleneno. Odbornik dr. Piccoli je stavil zatem interpolacijo o stanju razprav radi vodovoda iz Reke. Župan je takoj tako obširno odgovoril in povdral, da je on uže osebno o tej zadevi c. k. okrajno glavarstvo v Postojni urgral, da se ustavljati razun zasebnikov, kjer imajo pravico do vode, tudi vodovodno nabrežinsko društvo in južna železnica; on gotovo ni kriv, pravi, aks zaspeli kranjske oblasti stvar zavlačajo ter ne uvidevajo, da je vsako zdravstveno zboljšanje Trsta zdravstveno jamstvo okolici. Odornika dr. Piccoli je odgovor jako zadovolil. Sklene se potem resolucija, kjer ima izreči predseiništvo priznanje, a občlanovanje, ker hoči v začetku potrebu večja, in drugič je plačati le polovico vožnine. To je faktum; misli naj si pa vsak, kar hoče; nam prihaja slabo, kadar premisljujemo take reči.

Tržaške novosti:

Čudne vesti. Dobili smo iz Gorice dva dopisa o zadnji besedi v Goriški čitalnici. Eden nad vse hvalli besedo, a drugi obratno jo strogo graja, ter pravi, da je bilo slabo obiskana. — Mi preizramo jednega in oruzega ter se držimo staroga pravovora: »In mittis veritas.«

Nek goriški dopisnik v »Sl. Narodenekako graja «Edinost», ker je prinesla veste o kancljaturi gosp. Kleinmayrja in nas celo sumišči, da smo v tem obziru podobni nekim sovražnim nemškim listom. Mi pa odgovarjamo, da se bode v kratkem dokazalo, da je eno grajanje le nasledek farizejstva.

V Trstu nemamo sedaj posebnih bojev, zaato pa je začel boj — zaradi piv! Nek fabrikant je kupil par listov, koji so prinesli veste, da je Dejakovo, oziroma Reininghausovo pivo nezdravo, ker ima v sebi mnogo salicilne kislino. Isti listi hvalejo pa Dreherjevo in Pylenško pivo. — Kaj to pomenda? — Ubogi Dejak, kateri do sedaj v Trstu največ pive prodaje, bode moral štetiti nekoliko zlatih — pa bode mir!

Političko. Neki čevljari je voznila Franja Coclancich z ostrom kamenom na glavi težko ranil. Čevljariju Serna in kovaču Depretic, kjer sta pruhitelja Coclanicu na pomoč, je zločinec raztrgal obliko ter pobegnol. — 22-letni zidar Ernest Depoli igral se je v svojem stanovanju Androna del moro št. 7 sámokresom. Naenkrat pošči strel in zrna udarilo v nasprotni stoeče okno. Sreča da tamu ni bilo nikoga navzočega. — Puške niso igrače!

Lesna trgovina s Trstom. V seji železniškega državnega sveta dne 29. oktobra je svetovalec Teuschl naglašal, da se ogerskim železnicam s tem, da dovoljujejo posebno znižane tarife, lahko posreči, da lesno trgovino iz severnih delov države navedo na Reko, kar bi avstrijskim železnicam in Trstu bilo v veliko škodo, on tedaj prosi glavno vodstvo, naj skrbno pazi, da se s Trstom, kar se tče tarifov, ne postopa neugodnišče, nego z Reko. Vladin svetovalec dr. Liharzik je odgovoril, da glavno vodstvo avstrijskih državnih železnic in avstrijske zasebne železnice vedno na to gledajo, da se Reki ne dajo večje olajšave od Trsta. Glede tarifov od Ljubljane v Trst je poročal Mauthner, da se južna železnica brani tarife znižati; glavno vodstvo državnih železnic pa je ne more siliti, naj zniža tarife, ker je maj avstrijskim železnicam in južno železnico bil sklenilen prometen dogovor, po katerem bi se južna železnica moralna oskodovati pri enostranskem znižanju tarifov. Sicer pa je glavno vodstvo sklenilo, pri novej vredbi prometnih razmer ozirati se na to, da se znižajo tarifi za Ljubljano. To se zgodi, ko se odpre železnica Trst-Hrvelje.

Znižanje tarifov na Južnej železnici. Južna železnica je v soboto razglasila znižane tarife od vseh ogerskih postaj do gotovih postaj avstrijske svoje mreže, osobito do Celovca, Beljaka, Spitala in Kormina, kakov tudi od teh dalje do dotednih mejnih postaj. V teh tarifih dovoljuje za pošiljatve žita cene od 2 gld. 11 kr. do 2 gld. 20 kr. za vagon in kilometer, in sicer le za take pošiljatve z Ogerskega do zgoraj omenjenih postaj, za katere se v gotovem dobi mnogo moke in slada skoz Trst in Peri izvozi v zunanje dežele. S tem misli Ogerska izpodrinoti Rusijo v Italijo, katera sedaj dobiva žito iz Odese. — Mi temu pristavljamo to le: Ogrom želimo, da svoje žito prav dobro prodajo, menimo pa, da tu gre le bolj za dobitek uže prebogatih ljudi, ker tarifa je znižana le zelo bogatim ljudem, ne pa premožnim, o ubozih, to se ve da, še govora ni. Naj tu še nekaj pristavimo, kar smo na lastne oči videli in skoz tri do štiri tedne vsak dan opazovali. Bilo je to ne vemo prav katerega leta, a mora biti krog dvajset let, da ne več. Takrat se je z Ogerske v Trst v dveh mesecih izvozilo toliko žita, da se ga v zadnjih desetih letih gotovo toliko ni. Tržaški »Silose«, ki uže mnogo let nič ne dela, delal je takrat več tednov do določenega občinskega urad.

Ako pogledamo za kulise občinskega vrada, n. pr. v Dolini, moramo strmeti, kako je mogoče, da ni še kaka petarda počila, da bi razpršila sedanji še vedno čez postavno dobo obstoječi občinski urad. — Za stvari pod ovim naslovom je uredništvo toliko odgovorno, kolikor mu postava veleva.

bilo takrat za zunanje dželo skoz Trst mnogo. Mej temi naročevalci je bil tudi Rothschild, a ne prvi, a vendar se je njegovo žito za polovico vožnine najprej v Trst izvozilo, in ta vožnja je trajala, če se ne motimo, tri do štiri tedne, potem še le so prišli na vrsto oni, ki so se poprej načeli pa vendar dvakrat toliko plačali, kakor Rothschild. — Tako je imel Rothschild, ki je tudi kralj južne železnice, dvojni dobitek: prvi je vrgel na trg prvo žito po višji ceni od poznejših poslatih, ker je bila v začetku potreba večja, in drugič je plačati le polovico vožnine. To je faktum; misli naj si pa vsak, kar hoče; nam prihaja slabo, kadar premisljujemo take reči.

Društvo za ustanovitev morške koperje za bramorje in rakitne otroke na Dunaju je už razpisalo konkurs za stavbo prvega koperjišča v Rovinji. Zemljišče je društvo kupilo od rovinjske občine. Zavod je namenjen za 100 otrok, opremiti se ima uže prihodnje leto.

Vsaškemu svoje. Fr. Omahan, katerega smo po lastni nekrividi v predzadnji številki našega lista razglasili obsojenega na 8 mesecov ječe, nam piše, da ni bil on kaznen temveč v enem članku imenovan Dilc. Tem boljše!

Na današnjo prilogo. J. Blaznikove tiskarne v Ljubljani opozorujemo naše č. čitalce, ter priporočamo ob enem najtoplje izvrstne knjige, koju ima ista na prodaj.

Prilozili smo današnjem listu raznem gg. dolžnikom »ultimatum«, ter zopet ujedno prosimo naše p. n. naročnike, da vsaki svoje dolžnosti o pravem času izpolni.

Zvonjenje v cerkvah. Italijanski državnemu zboru se po predlogu katerem naj se zvonjenje v cerkvah na gotove ure in gotove priurerljave omeji. Kdor bi se zoper to pregresil, kaznoval se bo, kakor bi mir kalil. Zdaj bo pa Italija srečna!

Vreme v decembru. Mathieu de la Drôme prorokuje za mesec decembra tako vreme: Od 1. do 3. dež ali sneg; od 3. do 11. zelo mrzlo vreme, enako tudi v času polne lune od 11. do 18. dež, sneg in veter; skoraj enako vreme bode tudi od 18. do 25. Od 25. do zadnjega spremljivo. Sploh nam je obljubljen ves mesec mraz, ali najhujši od 1. do 10. decembra. Božične praznike bodoemo po tem takem sproveli za ognjem kakor je uavada vsako leto.

Tujci v lastnej hiši. Pri ljubšem popisovanju v Švicarskem kantonu Neufchatel se je pokazalo, da v tem kantonu prebiva 47900 domačinov in 57.441 tujcev; poslednji tedaj prevagujejo za 9541 duš. To je nekako tako, kakor v Trstu.

Nova knjiga izšla je ravnokar pod naslovom: »Izdor, pobožni kmet«. Bukanje ljubim kmetom na korist. Iz nemškega preložil L. Dolinar. Drugi popravljeni natis. V Ljubljani. Natisnil in založil J. Blaznikovi nasledniki. 1887 81 str. Cena 25 kr.

Postana *

Gg. M. Ip. in n. sopr. H. in S. I. in n. s. M. v Kontovelju.

Ne vem skoraj, kaj žal ga bi bil storil vam in sploh večini vaščanov. Dobrega nič, a slabega ravno toliko. Vsak naj pometa pred svojim pragom! — Tako odgovarjam vsem onim, ki mene črtijo, osobito pa vam. Kdor sam sebi srečo kradec, škoduje le sebi in pregeši se z golj nad sobo. In bi to ne veljalo za vsega, velja pa vsi-j pravici meni. Tedaj svetujem Vam in vsem onim, ki slišijo v eno isto vrsto, da v prihodnje molčite in ne blebečete dalje o meni. Tedaj: jezik za zobni!

V Kontovelju 28. novembra 1886.

Vam dobro poznani X.

~~~

O kako sladko deneče so besede premilega našega vladarja, ki se glase: »Viriibus unitis«, saj v teh besedah je zapovedana vse blagost naše države, vseke dežele ter vsake občine. Ker le zdrženi, edini, složni dosegemo dušno in materialno blagost. Visoka vlada si na vse kriplje prizadeva ljudstvo po dobrju postavah dovesti do sreče in blagostanja.

Ako si pa visoki krogi prizadevajo avstrijskim narodom bremena zlajšati, koliko večjo dolžnost imajo pa posamezna županstva, svojim srenjam pomagati iz tuga in rev.

Kakor je resnično, da v zdravem telesu prebiva zdrava duša, tako gotovo je, da le taka županija, oziroma občinski svet, bude užival zaupanje v skrb mu izrednih občin, katerega oživilja duh pravice, ki ga ogreva sonce rodoljubja, ki si prizadeva biti svojim občinjam vzor vsestranskega delovanja na narodnem, dušnem in materialnem polju. Žali Bog, da ni povsed tako, kakor je v zgorej omenjenih vrsticah izraženo.

Ako pogledamo za kulise občinskega vrada, n. pr. v Dolini, moramo strmeti, kako je mogoče, da ni še kaka petarda počila, da bi razpršila sedanji še vedno čez postavno dobo obstoječi občinski urad.

Obilo se dandanes govori in piše, kako pomagati ubogemu kmelu iz rev in nadlog, ali od samih besedi se nihče ne zredi. Delo slavi človeka, poglejmo raji okrog sebe in tu najdemo, da naši najbližnji delajo kakor jež z lisico. V našej hiši se šopirijo kot večni gospodarji in vendar niso drugega nič razen hišnik.

Ako grmiš nad njim, kakor grom v poletnem času, ne gane se ti. Oni so kakor bron, ki ima glas, srca pa ne. Gosti računi, dobri prijatelji, pa kdo se za to meni, naj gre dokler gre, kaj ima to koga brigati. In vendar je potrebno, da se pšenica tudi na tej nivji pobere, poveže in omesti do zadnjega zimsa.

Treba je, da se volitev v občinski zbor razspiši in hišnik na račun pozove, ker to je sveta dolžnost, da se zakoni spoštujejo.

Sveta groza človeka rodoljuba spreleta, ko vidi kmeta pod butaro dajavščin, ki hira, omaguje in z naglicem drži v materjalni propad.

Vsi denarstveni viri trpe hudo sušo. Treba bi bilo prositi Elije, da bi nas rešil te strašne nadloge, ki je materijalna suša v omenjene občini.

Diccoli-eva esenca za želodec.
katero upravo
G. PICCOLI, lekar v Ljubljani.

Ordalija, katero je razvila iz rahvalnih pacem in zdravniških sprjeval bolezni v želodcu in trebuhi, bolejen, krč, želodečno in premenjavjo mrežico, zakasane, hareroidje, zlatečico, migreno itd. in je najboljši pripomoček vsej gliste pri otocu.

Čudovite kapljice Sv. Antona Padovanskega.

To pripromoček in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaza njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdrovratniše želodčne bolesti. Prav izvrstno vstreza zoper hemoroidje, proti boleznim na jetriku in na travišču, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mlečnih nadležnostih, zoper beli tok, božast, zoper scropok ter čisti pokvarjeno kri. One ne preganljajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznjijo.

6-52

V steklenicah po 45 soldov se prodaja v Trstu v lekarnah: Foraboschi, Leitenburg, Lprandi, Porzetto, Praxmarer, Prendini, Ravasini in Zetti in skoro v vseh lekarnah Primorskega, Tirolskega, Istre in Dalmacije. Štajerske in Karoske.

Zahvaljujem se Vam iskreno za Vašo slavnostno želodečno esenco, ki me je prav čudezno ozdravila velikih bolečin v trebuhi, ki so me pet let mučile in proti katerim nič pomagalo zdravljenje pridnih zdravnikov in Vicence, Milana, Coma in Genove.

Luka Krsnik, Zagorij, Galicija. Potrjujem, da je vaša želodečna esenca ozdravila več oseb starih bolezni v čelodcu, med katerimi tudi neko žensko, ki je uže 15 letbolehal brat upanja do ozdravljenja.

Evgen Sandrinelli, Mori — Tirolska, Uže 15 let sem četil bolečina v želodcu brez upanja, da bi kedaj ozdravel, nekatere Vaše steklenice, prav čudežne esence za želodec, so me popolnoma ozdravile in sedaj se čutim pomlajšanega. Nek duhovnik, moj znanec, ki je tudibolehal na enakej bolezni 20 let, videc uspeh vaše esence, se je jel z isto zdraviti in v kramku je ozdravel. Ne bodemo opustili pripomočati to esencu trpedim in proti Bogu, da bi Vam podelil ono dobro, koje ste zasluzili.

Marija Schwarz, Rovaredo — Tirolska.

Na obroke! (72-20) daje pohištvo tapecarie, razno strižno blago za obroke, ure vsake vrste

M. Coreni
via della Legna št. 1 P. II.

Ustanovljeno 1747.

Albert Samassa

c. k. dvorni zvonar
FABRIKANT STROJEV IN GASILNEGA ORODJA
V LJUBLJANI.

UBRANI ZVONOVI Z UPRAVO.
Vsake sorte gasilnico izvrstne se stave za občine, za gasilna društva v mestih in na kmetih. **Hidrofori** vodo za vodo, vratne šropilnice kakor drugo orodje in pripomočki zoper požare.

12-12 Crkvene svečnice in druge prve iz bronca.

Sesalke in orodje za vodovode.

Sesalke za vodnjake, za vinske in pivne sode in kadi, za drozganje, za gnojnico, za podzemeljske namene, za ročna in strojna dela. Dalje: kovinsko blago cevi iz litega in kovanega železa s priteklino, mehovi iz konopnino in gumijo itd. po najnizjih cenah. Občine in gasilna društva plačujejo lahko na obroke.

20 svetlini

Čudovite kapljice Sv. Antona Padovanskega.

To pripromoček in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaza njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdrovratniše želodčne bolesti. Prav izvrstno vstreza zoper hemoroidje, proti boleznim na jetriku in na travišču, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mlečnih nadležnostih, zoper beli tok, božast, zoper scropok ter čisti pokvarjeno kri. One ne preganljajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznjijo.

6-52

V steklenicah po 45 soldov se prodaja v Trstu v lekarnah: Foraboschi, Leitenburg, Lprandi, Porzetto, Praxmarer, Prendini, Ravasini in Zetti in skoro v vseh lekarnah Primorskega, Tirolskega, Istre in Dalmacije. Štajerske in Karoske.

Zahvaljujem se Vam iskreno za Vašo slavnostno želodečno esenco, ki me je prav čudezno ozdravila velikih bolečin v trebuhi, ki so me pet let mučile in proti katerim nič pomagalo zdravljenje pridnih zdravnikov in Vicence, Milana, Coma in Genove.

Luka Krsnik, Zagorij, Galicija. Potrjujem, da je vaša želodečna esenca ozdravila več oseb starih bolezni v čelodcu, med katerimi tudi neko žensko, ki je uže 15 letbolehal brat upanja do ozdravljenja.

Evgen Sandrinelli, Mori — Tirolska, Uže 15 let sem četil bolečina v želodcu brez upanja, da bi kedaj ozdravel, nekatere Vaše steklenice, prav čudežne esence za želodec, so me popolnoma ozdravile in sedaj se čutim pomlajšanega. Nek duhovnik, moj znanec, ki je tudibolehal na enakej bolezni 20 let, videc uspeh vaše esence, se je jel z isto zdraviti in v kramku je ozdravel. Ne bodemo opustili pripomočati to esencu trpedim in proti Bogu, da bi Vam podelil ono dobro, koje ste zasluzili.

Marija Schwarz, Rovaredo — Tirolska.

Na obroke! (72-20) daje pohištvo tapecarie, razno strižno blago za obroke, ure vsake vrste

M. Coreni
via della Legna št. 1 P. II.

Ustanovljeno 1747.

Albert Samassa

c. k. dvorni zvonar
FABRIKANT STROJEV IN GASILNEGA ORODJA
V LJUBLJANI.

UBRANI ZVONOVI Z UPRAVO.
Vsake sorte gasilnico izvrstne se stave za občine, za gasilna društva v mestih in na kmetih. **Hidrofori** vodo za vodo, vratne šropilnice kakor drugo orodje in pripomočki zoper požare.

12-12 Crkvene svečnice in druge prve iz bronca.

Sesalke in orodje za vodovode.

Sesalke za vodnjake, za vinske in pivne sode in kadi, za drozganje, za gnojnico, za podzemeljske namene, za ročna in strojna dela. Dalje: kovinsko blago cevi iz litega in kovanega železa s priteklino, mehovi iz konopnino in gumijo itd. po najnizjih cenah. Občine in gasilna društva plačujejo lahko na obroke.

20 svetlini

Tržaška hranilnica

Sprejemlje denarne vloge v bankovcih od 50 soldov do vsacega zneska vsak dan v tednu, razen praznikov, in sicer od 9. ure do 12 ure opoldne. Ob neželjah pa od 10. do 11. ure zjutraj. Obresti na knjižice . 3%.

Plačuje vsak dan od 9. do 12. ure opoldne. Zneske do 50 gl. prav preceji, zneske od 50 naprej do 100 gl. je treba odpovedati en dan poprej, zneske od 100 do 1000 gl. z od povedjo 3 dni, čez 1000 gl. z odpovedjo 5 dni.

Eskomptuje menjice, domicilirane na tržaškem trgu po . . . . . 8%.

Poseguje na državne papirje avstrijsko-ogrške do 1000 gl. po . . . 5%.

vše zneske v tekočem računu po . . . . . 4%.

Daje denar tudi proti vknjiženju na posestva v Trstu, obresti po dogovoru

Trst, 24. marca 1883. 17-

20 svetlini

Žrebanje uže prih. mesec

Kincsem
srečke po 1 fr. **11 srečk le 10 f.**

Glavna dobitka gotovine

for. 50.000 a. v.

10.000 f., 5000 f. po odbitku 20% 4788 dobit.

Kincsem-srečke se dobè po

Lotterie-Bureau ogerskega Jockey-kluba: Budapest, Waitznerg 6

Zdravilni plašter

(cerot).

Ozdravi temeljito vsoko rano, bodisi še tako zastarana in kronična in tudi take, ki so se už spremene v raka, ustavlja še tako močan glavobol, vse bolečine živev in revmatizm v zgloboh, redelno pomaga v bolečinah materinskih itd. 50 letna skušnja z izvrstnim uspehom, kakor razvidno bo neštevilnih spričali, katere se morejo pokazati vsakemu — dobira se le v lekarni

3-10

Rovis, Corso St. 47.

Podpisani opozorje slavno občinstvo na svojo

trgovino z dežniki

v ulici **Barriera vecchia** št. 18 z bogato zbirko svilnih, volnenih in bombažnih dežnikov. Svilni na f. 2.50 naprej, volneni od f. 1.40 naprej, bombažni od 80 kr. naprej. — Tudi popravlja prav po ceni dežnike in solinčnike.

104-31

Giulio Grimm.

Odprto pismo č. bralcem Edinosti

Prinoročamo dobro znane radi solidnega blaga

Universal-Export-Bureau S. Löw, Wien, II, Nordbahnstr. 26 B.

Isti prodaje in razpolavlja proti gotovini, ali po poštnem povzetju:

Brosko	Spodnje	Namizje	Damast-Gradl
sukno za obliko za jesen i zimo iz čiste volne, v vseh modernih barvah za jedno popolno moško obliko	hlača za gospode iz najboljše robe Eroisé: 6 komadov f. 6.	obstoječe iz 1 namiznega prta in 6 prtičev iz platnenega damasta krasno narjeni Garnitura f. 4.80	za posteljno prevleko 1 vatel širok, najboljše vrsti, 1 komad (30 vatlov) f. 5.50.
ostanek f. 4.75			
Najboljše vrsti f. 6.75			
Plitnene	Posteljne	C. kr. priv. pat. Phönix	Platnene
O D E J E	O D E J E	srebrno namizje	otirače
(nešivane) 3 valje dolg., 2 valja široka iz najboljšega platna, zadostne za največje postelje, 2 kom. f. 3.—	iz rudečega in turške kretona, elegantno prešite, popolna velikost za največje postelje 1 kos f. 3.	ostane vedno belo 6 nožev, 6 vilic, 6 žlic, 6 žličic za kav., vseh 24 kosov vkapej samo f. 5	z rudečimi, plavimi širočimi kraji, 6 kom. f. 1.50
Kuhinjske	Otirače	Ponočne jopice	Posteljni
otirače	iz damasta iz Šifona, pretlane 3 kose 3 for. iz najfinješega Šifona sčelo celo finim, širokim živicem, vezanjem, zelo dolge z obšivom plisse, 3 komadi 5 for.	iz Šifona, pretlane 3 kose 3 for.	predlagavec
iz sivega platna, kompl. dolg. v Široki 6 kosov	iz Šifona, pretlane 3 kose 3 for. iz Šifona, pretlane 3 kose 3 for. iz Šifona, pretlane 3 kose 3 for.	iz Šifona, pretlane 3 kose 3 for. iz Šifona, pretlane 3 kose 3 for. iz Šifona, pretlane 3 kose 3 for.	
so novcev			
Popotni plajdi	Šiton	Dežni plašči iz kaučuka	Zastori iz jute
iz čiste volne 3 i pol m. dolgi, 1.60 m., široki 1 kos f. 3.50 en potni plajd najboljše vrsti 1 kos f. 4.50.	jako dobre baže izvrsen, za žensko, moško in otročje p. rilo 90 etm širok, 1 kos (30 vatlov)	z kapucami vred ne-premočljiv, dobro tudi za gornjo nošo celo za najvisokejše gospode, 1 komad f. 8.50.	z draperijo in franzami v. d. krasno izvedeni 1 okno f. 2.50, najboljše baže f. 3.50.
	f. 5.50.		
Ostanek	preprog e	PRTIČI	Mizni prti
10-12 m. širok, vseh barv, kako trpežen samo	kompletni, veliki, celo za najvišje gospode, vseh modnih barv 1 kom. samo 1 for.	beli, platneni, v kvadratih, 6 komadov f. 1.50.	vsakovrstne barve, 1/4 velikih
	f. 4.50		
Srajce za gospé	garnitura iz jute	Mavni prti	3 kose 3 for.
iz Šifona obstoječe iz 1 namiznega prta, 3 posteljnih odelj. v najnovnejših uzoreh okolo in okolo z franzami, za vse tri odelje f. 5.50.	obstoječe iz 1 namiznega prta, 3 posteljnih odelj. v najnovnejših uzoreh okolo in okolo z franzami, za vse tri odelje f. 5.50.	platneni, vs-h barv, 6 kosov 1 for.	1/4 velikih
z bogatim prešivo m., elegantno izveden 3 kos f. 3.50.			
ŽEPNI RUBCI	blago za postelje	1 kos (30 v.) Prožničkega plavega barhana	rip s a
obrobjeni z barvato tkanimi kraji	12 za gospode f. 1.20	najboljše sorte samo f. 6.90. 1 kos (30 v.) belega barhana najfinješje baže samo f. 6.75	prekrasnih barv, obstoječe iz dveh posteljnih odelj. v 1 miznegu prta, obrobjeni se svišo in šopki